

національних історичних і краєзнавчих місць, великих будівельних проєктів, виставок досягнень тощо [3].

Отже, патріотичне виховання студентів у закладах вищої освіти в КНР є складовою ідейно-політичного виховання і ґрунтується на ідеях керівної ролі ідеології, наполегливої підтримки єдності Батьківщини та національної єдності, систематичності й системності в процесі патріотичного виховання молоді, дотримання єдності любові до партії, патріотизму та соціалізму, спрямованості на реалізацію китайської мрії про велике відродження китайської нації, а також орієнтації на розвиток китайської нації, її єдності й патріотизму як зразка для інших країн світу.

Список використаних джерел

1. Чень Цзін. Патріотичне виховання учнів молодших класів експериментальних шкіл в КНР засобами народних танців : дис. ... д-ра філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Харків, 2022. 216 с.

2. 爱国主义教育. 树立热爱祖国并为之献身的思想教育. 2019 (Патріотичне виховання. Встановити ідеологічне виховання любові до Батьківщини та відданості їй. 2019). URL : <https://baike.baidu.com/item/%E7%88%B1%E5%9B%BD%E4%B8%BB%E4%B9%89%E6%95%99%E8%82%B2/8847681> (дата звернення: 18.02.2023).

3. 中国军事百科全书编审室. 中国大百科全书·军事 : 中国大百科出版社, 2007年. 1078页 (Редакція китайської військової енциклопедії. Енциклопедія Китаю. Військова справа: Видавництво Енциклопедія Китаю, 2007. 1078 с.).

4. 习近平 : 在纪念五四运动 100 周年大会上的讲话. 中国共产党新闻网. 2019-05-01 (Сі Цзіньпін: Промова на святкуванні 100-річчя руху 4 травня. Новини Комуністичної партії Китаю. 1 травня 2019 р.). URL : https://baike.baidu.com/reference/8847681/8adeY6GuGZ7solX-f2SVfN5YVV01r8XFXod46a9z0NdU0vM9vyXxzRPURXVEATa4RAM-ZuXwL_bqhY_qaw4-KEcO3SuI2-fKI2XInYyR7WCXdiGMpswk (дата звернення: 17.02.2023).

СУЧАСНІ ФОРМИ, МЕТОДИ І ЗАСОБИ НАВЧАННЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Ліпчевська І. Л.

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Інститут педагогіки НАПН України,

м. Київ, Україна

Малихін О. В.

доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу дидактики,

Інститут педагогіки НАПН України,

м. Київ, Україна

Форми, методи та засоби навчання мають глибоке історичне коріння в педагогіці. Водночас їх сучасна характеристика відрізняється від тієї, що була загальноприйнятою ще декілька десятиліть тому. Це, у першу чергу, обумовлено підпорядкованістю цих категорій меті та змісту освіти: із упровадженням компетентнісної парадигми поступово оновлюється і специфіка відповідних форм, методів і засобів навчання. Також протягом останніх декількох років суттєвий вплив на вектор їх розвитку мають кардинальні зміни в освіті, обумовлені непередбачуваними глобальними впливами. Пандемія COVID-19 призвела до перегляду підходів до організації освітнього процесу в усьому світі, обмеживши його учасників соціальною дистанцією та ізоляцією. На теренах України ситуація значно ускладнилася неспровокованою агресією РФ.

Як відомо, форма в дидактиці відображає зовнішню сторону упорядкованої, взаємопов'язаної діяльності педагога та здобувачів освіти, спрямованої на вирішення завдань навчання. Розрізняють форми організації діяльності здобувачів освіти (зокрема: індивідуальну, групову та колективну); форми організації навчання (основними з яких у закладах вищої освіти є лекція, семінар та практикум); форми організації освітнього процесу, які загалом характеризують функціонування закладу освіти та навчально-виховний (освітній) процес (наприклад: змішана, гібридна, гібридно-гнучка форми здобуття освіти).

Поняття «метод» має близьке, але все ж дещо інше значення. Воно характеризує змістову (внутрішню) сторону навчально-пізнавального процесу. Загалом можна констатувати, що метод навчання є способом спільної діяльності педагога та здобувачів освіти, що передбачає зі сторони здобувачів освіти оволодіння визначеними компетентностями, а зі сторони педагога – організацію та керування їхньою навчально-пізнавальною діяльністю.

Реалізація методів навчання потребує використання в освітньому процесі відповідних засобів навчання: підручників, навчально-методичних і дидактичних посібників, довідників, словників, карт, дидактичних матеріалів (таблиць, графіків, інфографік), лабораторного обладнання, а також навчального програмного забезпечення та відповідних технічних засобів навчання (комп'ютерів, інтерактивних дошок, цифрових проєкторів, планшетів, смартфонів).

Значну увагу питанням форм, методів і засобів навчання в початковій школі приділяють Н. Бібік, О. Онопрієнко, О. Савченко, у базовій та старшій школі – В. Бондар, Н. Волкова, І. Малафіїк, В. Чайка, у вищій школі – Н. Арістова, С. Вітвицька, В. Ортинський, О. Малихін, М. Фіцула. Сучасні тенденції розвитку форм, методів і засобів навчання охарактеризовано в наукових працях С. Алексєєвої, Н. Арістової, Л. Білоусової, Н. Житеньової, Ю. Жука, І. Зайченка, Я. Кодлюк, О. Малихіна, С. Мартиненко, О. Онопрієнко, О. Пометун, Р. Попова, Л. Хоружої. У зарубіжних виданнях за цим напрямом опубліковано праці М. Ahmad, F. Aurora, A. Bates, L. Ferrara, E. Szőke-Milinte, G. Torrissi-Steele, V. Wang та інших.

У контексті розгляду питання модернізації форм, методів і засобів навчання майбутніх педагогів у сучасній дидактиці вищої школи доцільно зацентрувати увагу на першочерговому значенні таких характеристик:

- інтерактивності;
- практико-орієнтованості;
- особистісної зорієнтованості, зокрема, можливості врахування індивідуальних здібностей і кола інтересів здобувачів освіти;
- забезпечення інтегрованого результату освіти (формування та розвитку як предметних, так і загальних компетентностей, наскрізних умінь, м'яких навичок здобувачів освіти);
- спрямованості на розвиток критичного, логічного та системного мислення, уваги та пам'яті, творчих здібностей студентів;
- розвитку комунікативних умінь і навичок здобувачів освіти.

Також важливим є узгодження форм, методів і засобів навчання з цифровими освітніми технологіями (зокрема, задля реалізації синхронної (у режимі реального часу) та асинхронної дистанційної взаємодії учасників освітнього процесу).

Список використаних джерел

1. Кремень В. Г., Луговий В. І., Саух П. Ю. Освіта і наука – основа інноваційного людського розвитку. *Herald of the national academy of educational sciences of ukraine*. 2020. Т. 2, № 2. URL : <https://doi.org/10.37472/2707-305x-2020-2-2-14-3> (дата звернення: 17.07.2022).
2. Малихін О. В., Загорулько М. О. Методологічна компетентність майбутніх вчителів. *Суб'єктивізація процесу фахової підготовки майбутнього філолога : теоретичні і практичні аспекти*. Київ, 2017. С. 96-121.
3. Малихін О. В. Ієрархія компетентностей сучасного педагога. *1025 – річчя історії освіти в Україні : традиції, сучасність та перспективи*. 2014. С. 65–75. URL : <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/6849>.
4. Малихін О. В. Інформаційно-навчальне середовище як засіб ефективної організації самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: педагогіка*. 2010. № 3. С. 33-38.
5. Малихін О. В., Ліпчевська І. Л. Візуалізація навчальної інформації як складова професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи. *Український педагогічний журнал*. 2022. № 4. С. 59-67. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-59-66>.
6. Малихін О. В. Формування потреби в самоосвіті як засобу розвитку творчої особистості вчителя. *Творча особистість учителя*. 1999. С. 48-55.
7. Програма великої трансформації «Освіта 4.0: український світанок». *Міністерство освіти і науки України*. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/12/10/Osvita-4.0.ukrayinskyu.svitanok.pdf>.
8. Психолого-педагогічні засади проектування інноваційних технологій викладання у вищій школі : монографія / ред.: В. П. Андрущенко, В. І. Луговий.

Київ : Пед. думка, 2011. 260 с. URL : https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/09/levshyn_monografia.pdf.

9. Пушкарьова Т. О., Топузов О. М. Інтегративно-діяльнісна педагогіка. Київ : Пед. думка, 2019. 304 с.

10. Саух П. Ю. Стратегічне бачення нової моделі вищої освіти: рух до створення університетів світового класу. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. № 2(2). С. 1-6.

URL : <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-2-13-7>.

11. Стратегії інтенсифікації вищої гуманітарної освіти в Україні та країнах ЄС : монографія / О. В. Малихін та ін. Київ : НУБіП України, 2017. 388 с.

12. Malykhin O. V., Aristova N. O. Improving computer engineering and information technologies undergraduate students' training through combination of formal, non-formal and informal learning. *ENVIRONMENT. TECHNOLOGIES. RESOURCES. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference*. 2019. Vol. 2. P. 208.

ЗАСОБИ ОНЛАЙН-КОМУНІКАЦІЇ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Лі Хайцзюань

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна

Дистанційне та змішане навчання в сучасному світі є вельми популярними й перспективними формами освітнього процесу організації у закладах вищої освіти, їх поширення можна вважати її трендом. Науковцями проблематиці дистанційного та змішаного навчання в освіті присвячено низку досліджень, серед яких у ракурсі пошуку шляхів підвищення її якості особливе значення мають розробки Дж. Андерсона, В. Бикова, С. Віллера, О. Глазунової, Н. Думанського, Т. Едварда, О. Захар, П. Камінської Г. Кравцова, В. Кухаренка, В. Олійника, К. Обухової, Дж. О'роурке, Н. Пономарьової, О. Самойленка, Н. Сиротенко, Н. Морзе, Н. Твердохлебової, Р. Філіпса та інших учених. Дослідники погоджуються, що продуктивність дистанційного та змішаного навчання суттєво залежить від ефективності взаємодії усіх учасників освітнього процесу.

До найбільш уживаних засобів взаємодії, які активно застосовуються в дистанційному та змішаному навчанні в закладах вищої (у тому числі й педагогічної) освіти, відносять: відеоконференції, форуми, блоги, електронну пошту, анкетування (опитувальники), соціальні мережі тощо [1].

Водночас найпопулярнішими засобами оперативної онлайн-комунікації в освітньому процесі є чати, служби обміну миттєвими повідомленнями, мобільні застосунки-месенджери, оскільки саме вони забезпечують певну компенсаторну функцію щодо освітніх втрат, які виникають через одну з найбільших складнощів